

Előfizetési árak:

Félsz. évre . . . 6 frt — kr.
Élve . . . 3 > — >
Negyedévre . . . 1 > 50 >
Egy óra . . . — > 50 >
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
(Nádossy-féle ház)
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér), Köszl János (fő-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben.

Mi lesz a villamos világitással?

(H.) Valahányszor a város törvényhatósága olyan dologba ártja magát, amihez nem sok köze van, de annál kevesebb sütni valója, mindannyiszor a nagy vajadás után nascitur ridiculus mus, — megszületik a nevetséges kis egér vagy magyarán: valami nagy sületlenség.

Körülbelül egy évvel ezelőtt kért Justus mérnök kizárólagos engedélyt arra, hogy magánosok számára előállítandó villamosságot a város utcáin és terein a föld fölött vezethessen. Ez magán vállalkozás, melyet az a szükség teremtett meg, hogy a magán világitást gázzal előállító magánfogyasztók a gáz árait magasnak találták s ez állapotot segítő bármi eszközt és módot várva vártak. Az aránylag magas áru gáz ellenében Justus mérnök arra akart vállalkozni, hogy olcsó villamos világitást ad a közönségnek, mely ezen kapva kapott.

De nem kapott rajta a város bölcs kupaktanácsa. Hanem belekotnyeleskedett a dologba azon a kétes czímen, hogy a közönséget meg akarja óvni az esetleges zsarolástól. Mulatságosnak is elég mulatságos, hogy mikor egy vállalkozó azt mondja: én olcsóbban adom a villamosságot, mint amily árban a gázt adják, akkor a szörnyen okos közgyűlés zsarolástól félti a közönséget, mely pedig épp a gáz árainak magas volta miatt panaszkodék vala zsarolás felől. No meg az is mulatságos, föltetni valamely vállalkozó felől azt, hogy ha versenyezni akar más vállalkozóval, hát ezt a közönség zsarolásával viszi végbe.

No de a mulatságos részletek még nincsenek kimerítve. Gondoskodott arról a tanács és a közgyűlés, hogy a komikum tarisznyájában mindig maradjon valamicske.

Hogy azt a tudatlan, maga lábán járnai nem tudó gyámoltalan közönséget megóvja a zsarolástól, pályázatot hirdetett, hogy még ki akar villamos világitást berendezni, s ki adja legolcsóbban?

És jöttek az ajánlatok; olcsó, olcsóbb és legolcsóbb. Aztán a tudálékosság, a nagyképiuskodás, mely a mi törvényhatósági életünkben olyan állandó szerepet játszik, elkezdte latolgatni a beérkezett ajánlatok értékét. S amíg azt kereste, hogy melyik a legolcsóbb, szépen ráakadt a legdrágábbikra, s mint aki teljesen jól végezte a dolgát, odaadta a kizárólagos engedélyt ennek a legdrágábbiknak.

A legmulatságosabb részlete ennek a komédiának csak most következik.

Ez az engedélyt elnyerő vállalat tavaszutóig szedegette össze a villamos világitást berendezni óhajtok előjegyzéseit, ezektől kötelező nyilatkozatokat vett s biztatta valamennyit, hogy még ez évben megépül a telep s elkészül az összes fogyasztók világitási berendezése, télen már villamossággal világitunk. A berendezést megrendelők ehhez képest intézkedtek a téli világitás iránt; sokan fölmondották a gázársulattal fönálló szerződésüket, mások, kik csak most rendezkedtek be, a villamos világitásra számítva nem vezettették be a gázcsöveket s kőolajjal bajlódnak várva a tizenkilencedik század végének s a jövő századnak világosságát.

A villamosságot előállító telep azon-

ban csak nem akar megépülni, helye sincs még, sőt az egyetlen ember, aki még legalább reményt nyújthatna a mind sürűbben kérdezősködőknek, a vállalkozó gyár leköltött üzleti képviselője is itthagytta a várost, s azóta villamos világitás helyett a legafrikaibb sötétségben vagyunk afelől, hogy vajjon lesz-e villamos világitásunk vagy sem, s mikor lesz, ha lesz, s meddig nem lesz, ha nem lesz?

Miután pedig egyeseknek nem közönséges kérdés az, amit mi most a kérdőjel előtt leirtunk, hanem nagyon is fontos pénzkérdés, tehát ezek az egyesek kérdést intéztek, némelyek személyesen is, a vállalkozóhoz, hogy mi lesz hát a villamos világitással?

Ott aztán azt a feleletet kapták, hogy ők bizony nem tudnak semmit, tessék egy most alakult részvénytársasághoz fordulni, mely a Ganz-gyár részére mindenfelől kiadott engedélyeket átvette, az majd talán többet fog tudni ebben az ügyben.

Erre az új részvénytársaságra nézve majd alább bátorkodunk némi megjegyzést kockáztatni, egyelőre maradjunk a megkezdett fonál mellett s pödörgessük azt szépen a közgyűlés kupaktanácsa köré.

Az az új részvénytársaság, mely a Ganz-gyári czégfőnök szerint talán többet tud e dolog felől, azt felelte az újból elmondott kérdésre, hogy a Ganz-gyár, melytől ők az engedélyeket és szerződéseket átvették s mely a velük kötött szerződésnél fogva a gépeket és a berendezést szállítja, nem tud elkészülni a berendezéssel, nem szállíthatja a szükséges gépeket, ennél fogva az a villamos világitás Pécssett

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Töredék.

Az élet fölnyitott könyvének
Legelső lapját nézem, olvasom.
Itt nincs már üdv, nem édes álom
Ragyog felém ezer sugáron:
Bú mindenütt, lemondás, fájdalom.

Czimlapja ékes és mosolygó:
Tartalma mégis bánat, szenvedés...
Oh! boldog az, ki mint a gyermek
Örül, mosolyg a tarka képnek
S ily szép határnál megpihenni kész.
Öhtvang Károly.

Kiszakított lap utinaplómból.

A közelmúlt időben a magyar tengerparton — Fiume és vidékén — tartózkodtam.
Szép napot ígérő augusztusi regg volt, s mivel e napot a vidékben barangolásom után amúgy is kellemes szórakozásnak szenteltem, alig tehettem jobbat, mint hogy az „Európa“ kávéházban elköltött reggelim után lesétáltam

az Adamics-féle mólóra, ahol is azon kisebb gőzösök szoktak horgonyozni, a melyek a közlekedést Fiume és Abbazia közt tartják fenn.

Tehát Abbaziába volt a direkció!

Pontban fél kilenczkor megadták a hármast jelet, (csunya túlkölés-féle hang, — akárcsak a mi Zsolnay-féle gyárunkban) s erre megindult az arany horgonynyal s ezüst csillaggal dekorált „Stefánia“ nevű csinos és kényelmes kis gőzhajó, mely 42 perc alatt elszállított bennünket Quarnero paradicsomába vagyis Abbazia édenkertjébe.

Alig érkezik meg itt az ember, a babér és tülevelü gazdag ültetvények ózonoz lehelete érinti kellemesen, sőt azt is mondhatnám, hogy egy kissé szokatlan erősen, az ember szaglási érzékét. A vér élénkebben kezd keringeni, úgy hogy az ember egészen másként érzi magát, s alig tudja fölfogni, mikép lehetséges ily nagymérvü érzéki befolyás alatt meglenni.

Abbaziát össze-vissza barangoltam s ezt naplóm egy másik helyén megörökíteni nem mulasztám el; ezuttal azonban szorososan napi élményemet kívánom leírni.

A kellemes idő s a tenger mérsékelt hullámzása nagyhamar arra birtak, hogy megfürdöm a szabadban s ezért a hidegfürdő-helyiség felé irányítottam lépteimet. Még inkább megszilárdított eme elhatározásomban ama jelzés, hogy a levegőnek 17°, a víznek pedig 23° hőfoka van; tehát a legpompásabb fürdés eshetik meg.

Fiumében és Abbaziában fürdeni: ez két-féle dolog, daczára annak, hogy itt is, ott is a víz egy és ugyanaz. Mig Fiumében a hullámcsapások ellen iszonyu nagyságu szikladarabokból készült gát áll védelmül s így a természetes nagy tenger-öbölben készült mesterséges kisebb öbölben az ember hullámverést úgyszólván nem is érez, — addig Abbaziában a szabad tenger hullámai fürdés közben az embert közvetlenül érintik, mintegy villamozzák s így egészen más érzést keltenek az emberben. Csak az képes a különbséget fölfogni, ki e kettős fürdést megpróbálta s a különböző hatásról ténylegesen meggyőződött.

Tehát megfürödtem.

Alig ereszkedtem le a víz lágy ölébe s ime a szörnyeteg azzal fogadott, hogy lábaimról akart levetni. Teljes életemben nem tudtam

ebben az évben a lehető legnagyobb bizonyossággal sejthető valószínűséggel aligha fog világítani.

Ime, a közgyűlés atyáskodó gondossága folytán nem kapunk az idén villamos világitást, amit e gondosság nélkül Justus már régen létesített volna.

Hát nem Pry Pál-féle cselekedet volt a közgyűléstől az a beleköttyanás, melylyel ezt az egész ügyet elrontotta, a közönséget illetéktelenül megfosztotta attól a várva várt alkalomtól, mely számára a villamvilágitást hamarosan megteremtette volna, s most e helyett belelökte a legsötétebb tájékozatlanságba.

De hát mit szól mindvégül a tekintetes közgyűlés ahhoz a bunda alatt megcsinált csereberéhez, a mit a pécsi magánvillamvilágitásra kizárólagos (!) engedélyt nyert Ganz-gyár az ugynevezett „Magyar Villamossági Részvénytársulat”-tal elkövetett?

Néhány héttel ezelőtt szerkesztőségünk körlevelet kap — „szíves megemlítés végett” — valami „Magyar Villamossági Részvénytársulat”-tól, mely jelenti, hogy megalakult s hogy a közte és a Ganz és Társa cég között fönnálló szoros összeköttetésnél fogva azon helyzetben van, hogy villamos telepek berendezését elvállalhatja, s némi hetykeséggel említi föl, hogy a Ganz-czeggel kötött megállapodások folytán azon engedélyek, melyeket a Ganz-cég Eger, Fiume és Pécs városok részéről nyertek, e társulat tulajdonába mennek át.

Tehát a Ganz-cég megállapodott abban, hogy ő a Pécsert nyert engedélyt egyszerűen átadja egy most alakult részvénytársaságnak, s miután ő ekként megállapodott, az a neki adott engedély ennél fogva át is megy annak a társulatnak a tulajdonába.

Nem gondolja a tekintetes közgyűlés, hogy az kissé reá is tartozik? hogy ebbe talán neki is van némi beleszólása? hogy a Ganz-gyárnak ez a sajátságos megállapodása önkényes s hogy talán jogtalan is?

A bölcs, az előrelátó, az atyai gondossággal őrködő közgyűlés attól féltette annak idején a közönséget, hogy az a hamis Justus, ha az engedélyt neki adnák ki, egyszeriben csak átpártolna a gáztár-

sulathoz; és ime az előrelátó és fífikus közgyűlésnek az ő szeretett Ganz-társulata teszi meg vele azt, hogy az engedélyt odaadja egy más vállalatnak.

Nem gondolják, uraim, hogy ez a helyzet is szintén komikus egy kissé?

Ennyi mindenféle ügyesen megcsinált dolog után ugyancsak kérdezhetjük: mi lesz hát azzal a villamos világitással?

Ő fönsége uradalmának tisztikara.

A „Köztelek” az alant következő cikkben foglalkozik Albrecht főherceg bellyei uradalmának belső dolgaival s azzal a németiséggel, mely ott az egész rendszerben s így a tisztikarban is divik. Az érdekes cikk így szól:

Tagadhatatlan tény, hogy nekünk mezőgazdáknak sok és nagy örömet szerez a kérdésben forgó uradalom szemlélése. Ha mint magyar emberek nézzük azonban, gondolkodóba kell hogy essünk s a legjobb esetben anakronizmusnak véljük, a mit látunk. Lát az ember t. i. manapság Magyarországon egy darab földet, pedig jókora nagyot, melyen a Bach-korszak maradványai életnagyságban s viruló egészségben demonstrálhatók az okulni vágyó szemlélőnek.

Hamisítatlan „Beamtensystem” az 50-es évekből; a cseh beamterek korából.

E system az, melyet én támadok, azon rendszer, mely Magyarországon ma már túlélte magát. S erre a kellő súlyt fektetni e helyen igen fontosnak tartom.

A rendszer elavult, tehát fölösleges, sőt káros. Ezt támadom s nem a személyeket.

Ezért nem sorolok elő neveket sem, hogy bizonyítsak velök, sőt a személyeket távol igyekszem tartani a polemától. Mindannyian kötelességtudó, hű hivatalnokok ők, egytől-egyig díszei a gazdatiszti testületnek, kik páratlan szorgalommal és buzgósággal teljesítik nehéz kötelességeiket.

Csakis ily tisztikarral volt elérhető azon rendkívüli eredmény, melyet az uradalom az okszerű gazdálkodás terén fölmutathat.

Élvezettel utazhatja be az uradalmat még a nyugat bárminő raffinált belterjességével dolgozó mezőgazdája is, a hazai mezőgazdasági kultúra legmagasabb fokán találja ott a gazdaság minden ágát.

Éppen csak a magyar ember az, ki mégis vegyes érzelmekkel távozik onnét, mert szép

tattam tovább is az úszkálást és lubiczkolást, míg végre ütött az óra (mert csak egy óráig szabad egy jeggyel fürödni) s én derekasan letussolva magamat, az öltözködéshez fogtam.

A fürdőügyelő észrevette, hogy a fürdés jó hatással volt rám, azért is nagy jóakarattal nagyobb sétát ajánlott s különösen figyelmeztett a tengerparti sétára, mely nemcsak hogy kellemes szórakozást nyújt, hanem változatos képeivel egyaránt érdekes is, mely a közeli Voloska városkába vezet.

Mielőtt azonban e sétára indultam volna, egy kis összehasonlítási kísérletezést engedtem meg magamnak a tenger vize és a pilseni sör keserősége közt, ami határozottan az utóbbi előnyére dönt el.

A tengerparti séta a legkellemesebben ütött ki. A szorgosan gondozott s jó karban tartott tekervényes úton rövid félóra alatt vettem észre, hogy Voloskában (Andrássy Gyula halálozásának helye) vagyok.

Csinosság és Voloska — úgy látszott — hogy egymásnak idegen fogalmak; mert a magas, idomtalan s szabálytalan házak apró ablakaikkal s laposdad tetőzetükkel, továbbá a szük

ugyan a gazdaság, az állatállomány gyönyörű, a kezelés példásan szakszerű, a vezetés kitűnő, de a rendszer — az német.

A Beamtensystem terjedelmes oázisára bukkanunk, ezen a 11 □ mértföldön, mely az a benyomást kelti, hogy úgy felejtették itt régi elmúlt időkből, az abszolutizmus idejéből. Teljesen hasonló érzést kelt bennünk az uradalom szemlélése, mint a közös hadsereg. Van ott is elég magyar ember, különösen a legénység állományában, de a hagyományos szellem a német kommando és Dienstreglement gondoskodik olyanná tenni az állapotot, hogy még az a birhedt „és”, melynek közbeszurására 24 évig kellett várunk, sem segíthet a bajon, ha csak gyökeresebben segíteni nem lesz meg az akarat. Ő cs. és kir. fönsége uradalmában is német a kommando, mert német a szolgálati nyelv és német nyelven vezetik a számadásokat.

Mi ennek a természetes következménye? Az, hogy németül folyik a társalgás s németté lesz a gondolkodásmódjuk azoknak is, kik a magyar nyelvet épp úgy beszélik, mint mi. Oly szépen kifejezett, tiszta az analógia ezen esetben a főhercegi uradalmak rendszere és a hadsereg szelleme között, hogy ezen példára kellett csak hivatkoznom megértetendő egyszerűen a viszonyokat az azokat nem ismerőkkel is.

Ha már bele kell nyugodnunk azon keserű tudatba, hogy militarizmusunk ezen nagy hibáján egyhamar nem segíthetünk, törekednünk kell, hogy legalább ott, hol nem közös, hanem saját hazánk ügyeiről van szó, szűnjenek meg az oly állapotok, melyek csak arra jók, hogy elszigeteljenek egy életre való intelligens tisztikart a külvilágtól, azon külvilágtól, mely őket követlenül környékezi. Mert a másikkal, avval a távolabbival, melynek központja a Szt. István tornya, ugyan elég sűrűen tartják fönn az érintkezést. Az, ki napi és politikai információit kizárólag a Neue Freie Presse révén nyeri, alaposan el van — nézetem szerint — szigetelve a magyar társadalom mozgalmaitól s nem vehet részt a magyar társadalom és kultúra haladásában sem. Az ily testület, ha még a társadalmi érintkezésből is minél kevesebbet élvez, oda jut, hogy nézeteiben, szokásaiban tőlünk eiválik, elmarad. Ez utóbbtól még azon körülmény sem menti, ha előfizet a Pester Lloyd-ra és szorgalmas olvasójává lesz annak — estilapostól.

Mert a társadalom is ró reánk kötelezettségeket, melyeket teljesíteni kell, hogy jó hazafiakká legyünk. Az, ki tartózkodik a társadalmi

megtanulni a fejen való állást s ime a tenger vize akart már az első pillanatban e produkcióra megtanítani. Ez azonban nem sikerült neki; mert a görcsösen megragadott kötél éppen elég támaszpontot nyújtott, hogy ebbeli szándékát meghiusítsam.

De nem azért tenger a tenger, hogy első kudarcával megelégedjék, hanem folytatta tovább is bohókás játékát. Alig kerültem ismét rendes helyzetembe, máris egy méltósággal teljes hullám csapott át a fejem fölött. Lehet, hogy tán megköszönni akartam e gyengéd figyelmet, mire észrevettem, hogy a szájam is megtellett tengeri vízzel, melyből egy-két korty akaratlanul is lecsuszott a torkomon. Arra emlékszem még jól, hogy diákkoromban tanultam, miszerint a tenger vize sóskeserű. No most módomban volt, meg is győződhetni róla. Hogy sós volt, azt elég jól éreztem, hogy pedig a keserűség sem hiányzott belőle, azt onnét következtetem, mert utánna vagy fél óráig kellett folyton gargalizálnom a torkomat, akárcsak a tősgyökeres tallián.

Hasonló apróságok azonban nem igen szoktak zavarni, s azért egész angol flegmával foly-

s a természettől kövezett nem éppen tiszta utczák s végül a szegény és rongyos lakosság éppen nem tettek valami kellemes benyomást; de mivel éppen delet harangoztak a kettős tornyu templomban, abban állapotam meg, hogy mérsékelt igényeimet itt elégitem ki, vagyis röviden és magyarul, hogy itt ebédelek meg.

Sok kérdés és utánjárás után nagy nehezen végre is egy nem sokat ígérő vendéglőre bukkantam. Nem lévén valami inyencz, igényeimet könnyen kielégíthetőknél találtam.

Rendkívüli barátságos fogadtatás után asztalhoz ülve a „Menu” a következő volt: Nemzeti leves főtelen téstával. Akármelyik falusi iskolában lehetett volna ezzel a nyújthatóságot szemléltetni. Ezt követte a marhahús sörvös keménységgel, mely holmi rossz fogakat inquiritori szigorral volt hivatva kimpadra hurcolni. A harmadik fogás káposzta főzelék volt, mely azonban a magyar káposztával semminemű rokonságban nem látszott lenni. Következett azután almás rétes. Ez lájbspájszom lévén, élvezettel néztem elébe. Azonban ismét keserű csalódás; mert ez oly mérvben volt ezukorszirupozva, hogy az embernek a nyelvét a szája

mozgalmakban való részvételtől, mellőzi közhasznu egyleteinket, nem járulván azok fölvirágoztatásához: károsítja a közjólétet, megvonván tőle azon segítséget, melyben társadalmi állásánál és képzettségénél fogva részesíthetné. Elég közönnyel kell mezőgazdasági érdekeink istápolóinak a gazdaközönségnél országszerte megküldeniök, annál inkább fájjaljuk, hogy egy oly kiváló uradalom férfainál ugyanezt tapasztaljuk.

Pedig igen kívánatos volna, hogy hazánk mezőgazdáiak jelesei minél sürűbben foglalkozzanak mezőgazdasági viszonyainkkal, mert Magyarország első sorban agrikultur állam. Sohasem resteljük hangoztatni azt, nem válik ez közönséges mondássá, csak cselekedjünk is e szerint s buzdítson ezen munkásságunk közepette azon tudat, hogy a magyar agrikultura fejlesztésével teremtjük meg a legbiztosabban a magyar nemzeti államot.

Hirek.

— **(Uralkodók Mohács környékén.)** Mohács vidékének nem is egy, hanem egyszerre négy koronás főhöz is lesz szerencséje. A terv tudvalevőleg, hogy a nagy hadgyakorlatok után, melyeken Vilmos német császár, Albrecht szász király és Károly román király s az olasz trónörökös is megjelennek, ő fölsége meghívása folytán, a koronás vendégek vízi vadászatot rendeznek Albrecht főherceg mohácsi birtokán. A ritka vendégek hajón érkeznek Mohácsra. A Dunai gőzhajós társaság most javíttatja az „Orient“ nevű legkényelmesebb hajóját erre a célra. Ez a hajó a legnagyobb pompával és kényelemmel fogadja szállásra az uralkodókat, kiknek mindegyikének külön lakosztálya lesz a kísérettel együtt. A koronás vendégek tudniillik nem csak utaznak ezen a hajón, hanem a vadászat tartama alatt abban fognak meghálni is, miután a vadászat Mohács és Bezdán közt folyik s nem volt található alkalmas helyiség a kiváló vendégek számára. A hajó tehát e lakatlan ponton a nyílt Dunán fog vesztegelni s vendégfogadója lesz ő fölségének és királyi vendégeinek.

— **(A katonatisztikar bucsuja.)** Említettük már, hogy a távozó 52. gy. ezred tisztikara hétfőn, e hó 14. edikén d. u. 5 órakor a Tettyén tánczsal egybekötött bucsuestélyt rendez. Tegnap a tisztikar nevében fölkérték a szerkesztőseget, hogy a közönség számára ez úton tegyék közzé a tisztikar meghívóját, ami-

padlásához ragasztotta. No de mindezt majdnem kárpótolta a sült tengeri hal. Csakhogy ennél meg az volt a baj, hogy alig kóstolta meg az ember, máris az utálatos íz miatt, undorral kellett elfordulni tőle s erős bajjal lehetett az első falatot is bekebelezni. Még legelviselhetőbb volt a közelben termett isztriai vörös bor, mely mintegy fátyolt vont a lefolyt lukullusi ebédre.

A fölségesen (?) sikerült voloskai ebéd után (melyet sokáig nem fogok elfeledni) alig vártam, hogy a szokásos borraival az asztalon hagyhassam és semminemű elválási fájdalmat nem érezve, iparkodtam Voloskának hátat fordítani, hogy Abbaziában egy csésze jó fekete kávéval hozzam rendbe megkínzott gyomromat.

Még egyideig barangoltam a park gyönyörű sétányain s megbámultam a szebbnél szebb nyaralókat, a midőn gőzösnök ismeretes hangja ütö meg füleimet, mely a hazatérésre szólított.

A meleg nap után a legszebb alkony volt, midőn Fiuméba visszaérve főhadiszállásomra — a Deák szállodába — siettem.

Liebbald Béni.

nek ezennel eleget teszünk annak közlésével, hogy a rendezőség a tisztikar ismerőseit és tisztelőit szívesen látja a bucsuestélyen.

— **(Adományok.)** Sláby Ferencz, az elhunyt nagyprépost az első pécsi veterán egyletnek és a baranyamegyei hadastyán-egyletnek, melyeknek alapító tagja volt, egyenként 50 forintot hagyott végrendeletileg. — Monostori Erreth Kálmán és neje, elhunyt Ilka leányuk kegyeletes emlékeül a szegények között leendő szétosztás céljából a pécsi nőegyletnek 100 frtot adományozott.

— **(Az ezred eltávozása.)** Jövő szerdán e hó 16. odikán délben 12 órakor külön katonai vonaton megy el az 52. gyalogezred Pécsről Budapestre a Pilis-Csaba körül tartandó dandár- és hadosztálygyakorlatokra. Budapestre éjjel 1 órakor ér a katonai vonat. A dandárgyakorlatok, melyek a vácsi határban folynak, augusztus 29. edikéig tartatnak, s aztán a hadosztály-, majd a hadtestgyakorlatok következnek, melyek végeztével, szeptember közepén, az 52. gy. ezred első, második és negyedik zászlóalja bevonul az üllői uti kaszárnyába, a harmadik zászlóalj pedig, Vogl őrnagy vezetése alatt visszatér Pécsre, ahol az 52. gy. ezred hadkiegészítő parancsnoksága is megmarad, miután ez ezred számára természetesen továbbra is Baranyamegye szolgáltatja az ujonczokat. Ugyanekkor levonul Pécsre a hadgyakorlatokról 44. gy. ezred három zászlóalja s ezentul ezek lesznek lakói a közöshadsereg számára épített kaszárnyáknak. Az ezred törzse Pécsen lesz s magával hozza a zenét is.

— **(Méhészeti vándortanító.)** A földmivelésügyi miniszter, a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg, A b a f f y József szegzárdi róm. kat. tanítót a II. kerület méhészeti teendőinek ellátásával ideiglenes minőségben megbizta: B a r a n y a -, F e h é r -, G y ő r -, M o s o n y -, S o p r o n -, S o m o g y -, T o l n a -, V a s -, V e s z p r é m - és Z a l a v á r m e g y é k r e, valamint P é c s, S o p r o n, Székesfehérvár szab. kir. városokra kiterjedő hatáskörrel.

— **(A baranyamágocsi pénztár kuncsaftjai.)** A baranya-mágocsi takarékpénztárhoz a mult héten beállított egy „kurdi polgár“, hogy szabályszerűen fölszerelt okmányai alapján ötszáz forintos kölcsönt vegyen föl. Mint-hogy a szükséges irások csakugyan rendben voltak, a takarékpénztár az ötszáz forintot azonnal kifizette. Néhány nappal később azonban beállított a takarékpénztárhoz a kurdi polgár neje is, a ki nem kevésbé szabályszerű okmányok alapján szintén kölcsönt akart fölvenni, még pedig mintegy háromszáz forintot. A pénztáros most már gyanakodni kezdett s gyanusnak találta nemcsak a kurdi polgár nejét, hanem magát a kurdi polgárt is. Az újabb kölcsönt tehát nem fizette ki azonnal, hanem fölszólította a kurdi polgár-asszonyt, hogy fáradjon el délután újra. Ezenközben telegrafált a kurdi jegyzőhöz információkért s néhány óra lefolyása mulva már megkapta a választ, hogy az ötszáz forintos kurdi polgár becsapta a takarékpénztárt és nem is annyira kurdi polgár, mint inkább közönséges csaló. A takarékpénztár most már nagy örömmel várta a csaló nejét, hogy az újabb kölcsönért jelentkezék, de nem jelentkezett. Ugy látszik nezeit vette az információ-keresésnek és idején kerekét oldott. A nyomozás aztán megindult s a csendőrségnek csakhamar sikerült a csalókat kézre kerítenie és kísült, hogy a kurdi polgár és neje tulajdonképpen öt személyből áll s ennek az ötös bandának tagja: a herotelendi tanító, a briszticzei tanító és neje, azonkívül két telkes gazda. Az ötös szövetkezet a két tanító szakavatott vezetése alatt iparszerűleg folytatta a takarékpénztárak megsarczolását s a mágocsi, dombóvári és bonyhádi takarékpénztárakat hamis okmányok segítségével körülbelül háromezer forintig megkárosította. A legkülönösebb az, hogy a banda anyagilag jól van szituálva, a tanítók és a gazdák vagyonosak s a három-ezer forintra bőven meg van a fedezet: mégis ilyen csalásra adták magukat. Elfogatásukkor öt darab hamis bélyegzőt találtak náluk.

— **(Közegészség és népesedés.)** A városi tisztifőorvos jelentése szerint júliusban lanyatlott a közegészség, mert a megbetegedé-

sek és halálozások száma szaporodott. A difteritisz is, mely a hó első felében apadott, a hó közepén beállott rossz időjárás befolyása alatt újból föllépett. A kórházakban összesen 479 beteget ápoltak, közülük 386 ot a városi kórházban, 72-öt az irgalmasoknál, 21-et a bányatelepen. — Élve született Pécs város területén 106 gyermek, meghalt 95 egyén, ez utóbbiak között 11 idegen, akiket leszámítva 22 népesedési szaporulat volt júliusban. A szülöttek közt volt 57 fiu, 39 leány, 90 törvényes, 16 törvénytelen; volt 92 róm. katolikus, 1 ref., 2 ágost., 11 izr. Házasságra lépett 21 pár. A meghaltak közt volt 55 férfi, 40 nő, 85 róm. katolikus, 2 ref., 1 gör. nem egy., 6 izr. s egy ismeretlen vallásu. A legmagasabb kort egy 82 éves magánzó férfi érte el. Halva született 5 férfi, 4 leány, mind törvényes. A piacra hozott s a henteseknél, mészárosoknál, szatócsoknál, czukrászoknál, vendéglősöknél árusított élelmi cikkek rendőrorvosi megvizsgálása alkalmával 55 kosár éretlen gyümölcsöt, 37 kilogramm gyanús és romlott gombát, 12 kilogramm rothadt halat, 2 kg. romlott húst, 9 kg. élvezhetetlen sajtot, 5 liter hígított tejet és 80 üveg titkos összetételű s többnyire kuruzslásra szánt orvosszert kobzott el és semmisített meg a rendőrség.

— **(Az adó júliusban.)** A pénzügyigazgató azt jelentette a város közigazgatási bizottságának, hogy a pécsi kir. adóhivatal kimutatása szerint júliusban egyenes adóban befolyt 30692 frt 80 kr., 136 frt 12 krral kevesebb, mint tavaly júliusban. Hadmentességi díj czimén befolyt 96 frt 50 kr., 93 frt 73 krral több, mint tavaly. Az év folyamán július végeig összesen befolyt 191.460 frt 22 kr. egyenes adó, 458 frt 27 krral több, mint tavaly hasonló időszak alatt.

— **(Marhavész a közelben.)** A tolnamegyei Gyöngyös községben — mint nekünk Sásdról írják — a szarvasmarha állományban a lépfenejárvány lépett föl. A városra járó gazdák, kik szarvasmarhákkal kereskednek, óvakodjanak a járványos helyőri szarvasmarhát vásárolni. S miután ez a betegségre a szarvasmarháknak ragadós, jól teszik a gazdák, ha a lábasjóságot a Pasteur-féle lépfene elleni védojtással igyekeznek megóvni a bajtól. Ez a legbiztosabb szer a járványos betegség ellen.

— **(Kicsikék mulatsága.)** A „Szigriszt bácsi“ kiseddóvó iskolájának apró népei minden évben ilyen időtájt tartják a mulatságukat, melyen a kicsikék a szülők és vendégek jelenlétében bemutatják, hogy mit tanultak a jó Szigriszt bácsitól, aki olyan szépen tud eljátszozni az apró emberkével és kisasszonykákkal, olyan apai szeretettel bánik velük, hogy a legszilajabb szeladonkából is kezes fiúcska lesz az ő óvóiskolájában. Az idei óvóiskolások számára jövő esztendőre rendez nyári mulatságot a nőegyleti gyermekkert vezetője, Szigriszt József, s e mulatságon szívesen látják a fölnötteket is, akik rendszerint maguk is megtoldják a kicsinyek mulatságát rögtönzött tánczestélyivel. A mulatságot, ha az idő nem kedvez, nyolcz nappal később tartják meg.

— **(A I. pécsi betegsegélyző és temetk. egylet)** e hó 20. adikán délelőtt 10 órakor közgyűlést tart, melyen az egyleti alapszabályok néhány pontját fogják módosítani.

— **(Megy-é Kőszegre Baranyavármegye?)** A P. N. dementálni akarja abbéli hírünket, hogy Baranya, Somogy és Tolna nem mennek Kőszegre a király üdvözlésére. Hanem ez a dementi is olyan, minőket a F. Z. szokott a mi közleményeink ellen megkoczkáztatni. Dementál, de azért a dementiben ugyanazt mondja el, amit mi. A megyei körökből természetesen mindig s első sorban „jól értesült“ P. N. azt mondja, hogy a mi hírünk korai; mert hát lehet, hogy nem meneszt a megye küldöttséget, de lehet az is, hogy igen. Igaz ugyan, — mondja a P. N. — hogy illetékes körökben az a vélemény, hogy nem kell küldöttséget menesztetni, mert hiszen Baranya már kétszer üdvözölte saját területén a királyt, aztán meg ő fölsége a hadgyakorlatok után úgyis idejön Baranyába a német császárral, tehát a megyének itt is kínálkozik alkalom hogy a királyt üdvözölhesse; s végül az is igaz, hogy Vas megye se jött el Baranyába egyszer sem, valahányszor a király itt járt, — tehát nincs ok, hogy most Baranya odamenjen: vagyis minden körülmény azt igazolja, amit a P. F. írt, hanem azért még se legyen a P. F. nek igaza, mert ő csak „tutajos“

és már sok olyan dolgot irt meg előbb, amit a „gőzös“ nem tudott meg, s így a „gőzhajót“ az a szégyen érte, hogy a tutajjal vontatta magát. Nincs igaza annak a P. F.-nek csupán azért, mert hátha nem úgy lesz, ahogy ő mondta. — Nos hát mi nem is kötjük magunkat ahhoz a mi multkori hírünkhöz, mely a k k o r alapos volt: de nem állítjuk, hogy okvetetlenül úgy lesz. Akkor a királyt látó megyénél, mely ilyenkor bizonyos tekintetben informáltatja magát az udvari kancellária részéről, az volt a terv, hogy nem hívják meg az összes dunántúli törvényhatóságokat, miután Vas megye a határon fekszik s nincs értelme oda csődíteni a távolabb eső törvényhatóságokat. Időközben Vas megye mást gondolt, s tényleg megérkezett Pécs város és a megye törvényhatóságához a meghívó, mely rövid határidő alatt kér feleletet. A város még nem határozott, hogy képviselteti-e magát. Valószínű, hogy egy küldött a várostól s egy a megyétől a főispán vezetése alatt elmegy Kőszegre a két testvérmunicipium hódolatát kifejezni a koronás uralkodó előtt.

— **(A hálás kegyelemkosztos.)** Hammer Józsefet már két hó óta kegyelemkenyérrel tartotta Braun Károly Schroll-aknabeli bányamunkás, s míg ő a kórházban feküdt, az a sehnai csavargó ellopta a jótévedője óráját s ruháit, amivel mintegy ötven forintnyi kárt okozott neki. A rendőrség keresi a hálás legényt.

— **(A pécsi posta háziszarkái.)** Furfangos csalásra jött rá a pécsváradai csendőrség, mely a család elfogásával megmentette a pécsi postát sok kellemetlenségtől, hivatali vizsgálatától s tetemes kártól. A pécsváradai vendéglőben egy jókedvű ember mulatott. Kapatos osztályhoz tartozott ugyan, de mégis föltűnt a nagy pénzsórárs, a pezsgőzés, amit ott véghez vitt. A pécsváradai csendőrmester a már ittas emberben Gőz László volt segédjegyzőre ismert, aki különféle miskulanciák miatt már rabkosztón is élt. Beszédbe ereszkedett vele s utóbb kivette a bőbeszédű emberből a sok pénz titkát. A részeg bevallotta, hogy a pénzt utalványok hamisításával szerezte. Az utalványokat a pécsi külvárosi pósthivatalokban adták föl olyan formán, hogy a Gőz által mindenféle nevékre és különböző vidéki postákra kiállított utalványokat, melyeken a földadó posta vezetőjének a neve is hamisítva volt már s melyek számokkal is el voltak látva, itt Pécsen Fekete Ferencz nevű postaszolgá az illető pósthivatal pecsétjével lebélyegezte annak rendje és módja szerint. Ezt akkor cselekedte, mikor a két főpósthivatal küldeményeit a postakocsival összeszedte s előzetesen az összes küldeményeket lebélyegezte, amely munkát rendszerint a fölesketett szolgák szokták végezni. Az így kellőképen fölszerelt utalványokat aztán Fekete a többi utalvány közé csempészte, s a kocsit elvitte a főpostára, ahol osztályozva irányították, bejegyezték a kísérő lajstromba s elindították az útjára, — mint ahogy már ez minden más postaküldeménynyel történni szokott. Gőz aztán vagy ő vagy a felesége, aki postamesternek is volt, elutazott az illető helysége, ahova a pénzküldemény czimezve volt s ott fölvették a pénzüsszeget. Hogy a személyazonosságot megállapítsák, Gőz-nek a felesége innen táviratot is küldött Gőznek, ahova t. i. lehetett, melyben hivatkozik a pénzküldeményre, földadási idejére stb. s e távirat alapján kiadták Gőznek a pénzt. Szóval ez a manipuláció folyt már hónapok óta, s folyhatott volna még sokáig, mert a csalásra nehezen lehetett volna rábukkanni, csupán azt deríthették volna ki, hogy a pécsi postán tényleg nem történt annyi befizetés, mint a mennyiről az utalványok szólnak. A pósthivatalnok írása, amilyen az már szokott lenni, könnyen hamisítható, hiszen mindössze pár vonás az egész. De meg erre nem is igen gondolt senki, mikor a pósthivatal pecsétje fedez mindent, s e mellett a lajstromba is bele van hamisítva a fölvevő pósthivatalnok jegyzése. Gyanusíthaták volna magát a pósthivatalnokot, akinek a jegyzékében megtalálták volna a többletösszegekről szóló bejegyzést, mely a tényleg beszoigáltatott pénzüsszeeggel nem egyezett volna. De erre is csak nagy későn akadtak volna rá, mert az ilyen revideálás sok időt vesz igénybe, s mégis hamis nyomon ment volna a vizsgálat, mialatt a család tovább is folytathatták volna gaz tettüket. A pécsváradai csendőr nyomban letartóztatta Gőz Lászlót és feleségét, s jelentésére itt Pécsen is még az nap elfogták Fekete Ferencz

postaszolgát. A bűnösök teljesen beismerik tettüket s egybehangozóan vallanak a pécsi törvényszék vizsgálóbírója előtt. Az így kicsalt pénzüsszeget 500 frton fölül tesz ki, melyből azonban csak Gőz László élvezett, míg a főmunkatárs Fekete Ferencz alig kapott 2 frtot Gőz Lászlótól.

— **(A Mecsek-egyesület alduai utja.)** Sok a jelentkező arra a szépségekben gazdag utra, melyet a mi Mecsek-egyesületünk rendez az Al-Dunára; hanem a jelentkezők — mint a kirándulás pénztárosa panaszkodik — nem olvasták el figyelmesen a kibocsátott programot, melyben pedig meg van írva, hogy nem elég csupán jelentkezni, hanem egyelőre 15 frtot le is kell fizetni a kiszabott utiköltségből, s augusztus 12-edikéig le kell fizetni az egész előirányzott költséget. Pénz nélkül a kirándulási bizottság mit sem tehet s ha ma — szombaton délután 6 óráig a jelentkezők ez iránt nem intézkednek, a kirándulás egyszerűen elmarad. Pedig ez az ut rendkívül érdekesnek ígérkezik. A kirándulási bizottsághoz napról napra érkeznek levelek az ut menetéről, ahol a legnagyobb örömmel várják a pécsi turista társaságot. A Kárpát-egyesület alduai osztálya, a vaskapu szabályozási vállalat igazgatósága, a Herkulesfürdő bérlői — mind a legnagyobb előzékenységgel nyilatkoztak, hogy a társaságnak mindenben segítségére lesznek. Belgrádban gondoskodtak már, hogy a pécsi turisták előtt minden látni való nyitva álljon. Még Budapestről is többen fognak a társasághoz csatlakozni, két kárpát-egyesületi tag pedig rendszeren be is jelentette a kirándulásban való részvételét.

— **(A budai külvárosi halottas ház)** alig pár éve épült s már bővítésre szorul. A tanács rendelkezése folytán a temetkezési vállalatoknak minden szereiket, eszközüket ott kell tartaniok, hogy kellőleg dezinficiálhassák, meg hogy ilyen dolgokat ne tartsanak benn, a város közepén. A mellékhelyiségekkel ellátott nagy halottas házat most hát ki kell bővíteni új szárnyépülettel, melynek tervén most dolgozik a főmérnöki hivatal.

— **(Czipész- és csizmadia-ifjuság mulatsága.)** A pécsi czipész- és csizmadia-ifjuság betegsegélyző-pénztárt alakít, s ennek javára holnap — vasárnap — a Scholz-féle sör-csarnok táncztermében nyári tánczvigalmat rendez, melyre minden munkást és munkásbarátot szívesen lát a rendezőség. Belépti-díj előre váltva személyenként 30 kr., este a pénztárnál 40 kr. Kezdeté esti 8 órakor. Jegyeket előre adnak ki: Reisch János, Lauber Mihály, Balázs János, Szigvárt Ádám, Rézbányay János.

— **(A beiratások a városi iskolákban.)** A városi iskolaszék a jövő 1893/94. tanévre szóló beiratásokra nézve a következőket teszi közhírré: A városi népiskolákban a tanköteles növendékek beiratása f. é. szeptember hó 1., 2. és 3. napjain, mindenkor d. e. 8 órától 12-ig és d. u. 2 órától 4 óráig történik. Az ünnepélyes istentiszteletet (Veni-sancte) szeptember hó 4-én reggeli 8 órakor tartják meg, melynek bevégeztével az előadások megkezdődnek. A később jelentkezők ellen a törvény szigorát alkalmazzák. Az összes népiskolák első osztályába csak azon fiu- vagy leány-gyermekeket veszik rendszerint föl, kik a beiratáskor életük 6-ik évét már betöltötték. Az ismétlő iskolák kötelesek, vagyis azon növendékek, kik sem az iparos-inas iskolába, sem pedig a középiskolákba, illetőleg a polgári leányiskolába nem járnak, f. évi szeptember hó 10-én d. e. 8 órától 12-ig tartoznak a szigeti-külvárosi, illetőleg a felső-vámház-utcai népiskolákban beiratkozni. Az ismétlő-iskolások részére az előadások a beiratást követő vasárnap kezdődnek meg. Azon tankötelesek, kik a törvény által előszabott ebbeli kötelezettségüknek nem a városi, hanem más magán vagy felekezeti elemi tanintézetben tesznek eleget, azt a hatóság felhívására igazolni tartoznak. Minden tanuló csak azon kerületbeli tanodánál iratkozhatik be, melyben lakása van s ettől való eltérésnek rendkívüli körülmény esetén csakis az illető szülő indokolt kérelmére az iskolaszék adhat engedélyt. Az iskolakerületek beosztását a ki-

bocsátott falihirdetmény megjelöli. A Rácsváros és vidékén tartózkodó szülők gyermekei a német-üröghi közs. iskolába tartoznak járni s ott kitűzött időben beiratkozni; a mullasztó ellen itt is a törvény szigorát alkalmazzák. Azon ifjak, kik a budai külvárosi tanodák bármelyikénél a IV-ik osztályt sikeresen elvégezték és még tanköteles korban vannak, vagyis 12-ik életévüket be nem töltötték, s középiskolába nem járnak, tartoznak magukat az Ágoston téri népiskolánál az V-ik osztályba beiratni. A hasonló körülmények között levő szigeti kül- és belvárosi ifjak pedig a belvárosi tanodánál levő V-ik osztályba kötelesek beiratkozni. Azon leány-növendékek, kik a IV-ik osztályt jó sikerrel elvégezték, de még a tanköteles korban vannak, a budai és szigeti-külvárosi kerületben az ottani V-ik leány-osztályba, esetleg úgy, mint a többi kerületbeli IV-ik osztályt végzett leány-növendékek, a polgári leányiskolába tartoznak beiratkozni. A városi zenetanodánál a beiratás ugyancsak a fentebb kitett napokon történik. Ide nemcsak az elemi iskolai növendékek, hanem a középiskolai tanulók is beiratkozhatnak. A polgári leánytanodánál a beiratásokat szintén f. évi szeptember hó 1-ső, 2-ik és 3-ik napján reggel 8 órától 12-ig és délután 3 órától 4-ig a polgári leányiskola épületében eszközlik. Az ünnepélyes istentiszteletet szeptember hó 4-én d. e. 8 órakor tartják meg, mely után a rendes előadások megkezdődnek. Ezen tanodába olyan leány-növendékeket vesznek föl, kik az elemi IV. osztályt jó sikerrel elvégezték. Ezen intézetre vonatkozó bővebb fölvilágosítások a most lefolyt tanév végével kiadott értesítőben találhatók. A beiratási díjak következők: A belvárosi elemi fiu- és leányiskolánál különbség nélkül 5 frt. A külvárosi elemi fiu- és leányiskolánál különbség nélkül 3 frt. — A zenetanodánál havonként 1 frt tandíj fizetendő. Vidékiek ezen díjak kétszeresét fizetik. A polgári leányiskolánál: az I-ső osztályu növendékek 1 frt 50 krt, a II-ik osztályuak 2 frtot, a III. és IV. osztályuak pedig 3 frtot tartoznak fizetni havonként. Azon szülők és gyámok, kik gyermekeik vagy gyámoltjaik után járó tandíjakat vagyontalanság miatt fizetni nem képesek, ezen körülményt külön szegénységi bizonyítvánnyal nem tartoznak a beiratáskor igazolni, miután vagyoni viszonyaikat, esetleg a fölmentés megokolására szolgáló egyéb körülményeket a hatóság annak idején hivatalból fogja megvizsgálatni. A polgári leányiskolánál pedig csak azon vagyontalan szülők gyermekei tarthatnak igényt a tandíjmentességre, kik jeles előmenetelük által magukat ezen kedvezményre érdemesítik, melynek elnyerése végett az iskolaszékhez tartoznak folyamodni. A szülők és gyámok a mindennapi, ismétlő- és ipariskolába járó gyermekeik, gyámoltjaik beiratása alkalmával — a pécsiek az illető kerületi orvos, a vidékiek pedig körorvosuk bizonyítványával — igazolni kötelesek, hogy a gyermekek eredményesen belettek ojtva védhímlővel, avagy a beajtási kötelezettség alól föl vannak-e mentve? mert csakis ily gyermekeket vesznek föl véglegesen a tanintézetbe.

— **(Adakozzunk a székely árvizkárosultaknak.)** Udvarhely vármegye alispánja a következő levelet intézte Pécs szab. kir. város polgármesterének.

Az idei nagy esőzések következtében Udvarhely vármegyének összes folyói és patakjai eddig soha nem észlelt magasságot értek el, minek következtében medrükből kilépve, az ártérbe eső összes községeket és vetéseket megsemmisítették. Nevezetesen igen nagy károkat okozott a Nagyküküllő, Fehér-Nyikó, Kűsmőd, és Zsákod vize. Egyes községekben, mint Kádicsfalván, Bogárfalván, Szt. Léleken, stb., nem csak az összes terményeket tette tönkre a piszkos áradat, hanem a lakosságnak összes lakóházai és gazdasági épületei, az ott volt házi állatok és összes ingóságok is teljesen megsemmisültek. A kár nagyságáról és borzasztóságáról csak a közvetlen szemlélő alkothat magának fogalmat. A nagy vízárnak számos ember élet is esett áldozatul. A szegény lakosság kétségbeesése leirhatatlan. Nem tudja éhezni gyermekének hajlékot biztosítson-e, mely megmentse az idő zordságától, avagy ételről gondoskodjék a mely az éhhaláltól kimélje meg. A legsajnosabb az egészben az, hogy az értékben alig ki fejez-

hető károkat Udvarhely vármegye tősgyökere lakossága szenvedte s most kétségbe esésében tömegesen hagyja el honát, hogy Romániában magának megélhetést biztosítva, hazánkra és nemzetünkre nézve minőrökre elveszzen. Ezt megakadályozni s a nagy csapást némileg enyhíteni volna e sorok czélja, kérve a tekintetes törvényhatóságot, hogy Udvarhely vármegye árvíz károsult lakossága részére hatósága területén a gyűjtést elrendelni s a legkisebb összeget is hozzám juttatni kegyeskedjék. Megjegyezni bátorkodom, hogy az épületekben, terményekben, állatokban és ingóságokban okozott kár értéke a 800,000 frtot meghaladja.

A Pécsi Figyelő a szerencsétlen elszegényedett székely honfitársak javára adandó könyöradományokat készséggel közvetíti az ezeket továbbító városi tanácssal, mely a gyűjtésre egyébként föl is kérte lapunk szerkesztőségét.

— **(Rögtön ítélő bíróságot!)** Csütörtökön beállit a pécsi kir. törvényszéki épületbe egy marczonaképű, meglehetősen izmos ember. Panasza van. A vizsgálóbíróhoz utasítják.

— Pécsi polgár vagyok. Az a gyűttment nem adja ki a száz koronát.

Melyik gyűttment?

— Az a czirfuszt ott lent a marhapiacson. Odavágtam a földhöz és nem adja ki a száz koronát.

— Hát nem is bolond az, hogy ha maga odavágja a földhöz, hogy még magának fizessen is.

— De plágátokon ígérte.

— Hja ígérte? Az más. Hát mit akar vele itt, nálunk?

— Rögtön ítélő bíróságot akarok, hogy az a svindlér fizessen, mert másképp elszökik innen.

— Úgy? rögtön ítélő bíróságot akar? Hát menjen a panaszával a rendőrséghez.

— Már voltam, nem vették föl.

— No hát mi sem vehetjük föl. Isten áldja!

A marczonaképű látta, hogy nagyon nevetik itt az ő dolgát, hát megfordult, kiment s még a folyosón is az előcsarnokon kikopogott, hangosan megígérte, hogy földhöz teremti mégegyszer azt a czirfuszt, csak kézre kap hassa, hanem az egyszer egészen ingyér.

— **(Rabstatisztika.)** A kir. ügyészség fogházában júliusban 138 rab volt, köztük 97 jogerejüleg elítélt. Volt 116 férfi, 22 nő. A rabkoszt 496 fit 98 krba került.

Művészet, irodalom.

* **Dankó Pista nótái.** Rövid idő alatt népszerűségüvé váltak a Dankó Pista nótái. Az újabb magyar népdalok közt nem is élvezhető egy sem, csak amit Dankó irt, aki a maga eredetiségét, czikornyátlan egyszerűségét, cigány öserejét önti azokba a százváltozatu magyarnótákba, melyek pár nap alatt már kedvelt dalai az ország minden részének. Az újabb népdal szerzők szívesen lopogattak tőle; azoknak meg is gyűlt a bajuk vele, mert törvény előtt mutatta ki, hogy ő az apjuk azoknak a szép nótáknak. A népszinműírók egymásután küldik hozzá darabjaikat, hogy a versekre népdalokat írjon. Valentin Károly fia pécsi zeneműkereskedő cég a Dankó nótáit, melyeket ezentúl ir, lekötötte szerződéssel s a cég a saját kiadásában jelenteti meg azokat. A Valentin cég most előfizetési fölhívást bocsátott ki a Dankó nótáira. Két-két új nótát ad ki egy-egy 60 kros füzetben, fényes kiállításban. A dalok éneke és zongorára vannak téve. Az előfizetési ár 30 füzetre, egy évre, 15 forint, amely összegért a füzetet minden megjelenés után bérmentve küldi meg a kiadó cég. Megrendeléseket elfogad úgy a Valentin-féle zeneműkereskedés, valamint minden hazai könyv- és zeneműkereskedő cég.

Csarnok.

Csak három levél.

Folytatás és vége.

Férje akkor már nem élt, azonban a kis kék szemű kópé az ő egész szívét betöltötte. Ha a világ egy fiatal, gazdag özvegytől nem követelt volna olyan sokat, akkor ő talán azon este sem ment volna el hazulról.

Mily szépen nevetett és játszott a nyaklánczczal, melyet ő a nyakán hordozott! Alig birta magát tőle elválasztani és akkor a zsinór elszakadt és ő eltávozott hazulról, haragudva önmagára, hogy a gyermeknek megengedte, hogy a drága ékszerrel játszó, s haragudva a gyermekre, hogy azt a szép ékszert elszakította . . .

És midőn — a komorna által hiva — késő éjszakában haza sietett a hirtelen megbetegedett gyermeknek ágyához, azt már nem találta életben.

Valami gyuladás kevés óra alatt véget vetett neki. Oh Isten!

Nehezen ereszkedik le a fiatal asszony nyugvó ágyára és arcát eltakarja kezeivel, mialatt szívrepestő zokogás rázkódtatja meg egész testét. Ő nem gondol már arra, hogy a ma esteli toillejét megmásíthatatlanul tönkre teszi; hogy neki a mély megindulást, mely rajta erőt vett, a nap hátralevő részében bágyadtan, lankadtan és főfájással kell kárpótolnia.

Sem jókedv, sem társas öröm, sem hízogó hiuság nem tudják e képeket kitiltani, melyeket pedig ő úgy szeretett volna feledni. Minden hiába; a gazdag, fiatal grófnő, a szerencsés, sokat keresett ragyogó szépség, elhagyatottan és magányosan fekszik drága szobájában és sir, majd a szive reped meg.

*

Ezalatt a levélhordó tovább megy házról házra, nem gondolva a búra és örömré, melyet táskájában visz. Most a Timár-utczában egy rozzant, régi ház sötét lépcsőjén megy fel a negyedik emeletig. Ott nincsen pompa, kotnyeles komorna, ki őt fogadná. Dörmögve és szidkozódva tolja a levelet egy kis kamara ajtó hasadékába és azután dörmögve és szitkozódva ismét lemegy.

Azonban fönn egy sovány, idősebb asszony mindjárt megtalálta a levelet és reszkető kezekkel bontotta föl. A kicsiny, tiszta szobácska közepén áll, szeméit mereven a nagy bizonytalan vonásokra szegezve. Túl az ablaknál, hol fenyűfahágcsón a kis varróasztal áll, a tiszta munka lecsuszott és most a padlón hever, ő — ki máskor oly szenvedélyes rendtartó, pontos, most nem ügyel arra. A kanári madár csattog kalitkájában a munkaasztal felett, ő nem hallja azt. Mozdulatlanul áll, a levelet reszkető kezében tartva, és most pápaszemét keresi elő és harmadszor is elolvassa ugyanazon sorokat.

Ha most világosan lesz előtte: valóságosan és igazán úgy van az: Károly — az ő egyetlen öcsese, a szülőknek fájdalmat okozó gyermeke, ki sehol jót nem cselekedett, és kiről tíz év óta semmi hír sem érkezett haza, — él, él és viszatér, mint szorgalmas, megmentett, tisztességes ember.

Az ajtóhoz hajol és a rozsdás reteszt előre tolja. Senkinek sem szabad őt most meglepni; nem, senkinek. Azután az ablakhoz megy a takaros függönyöket behuzza — hátha valaki az átellenben levő födél-résből az ő tettét meglehetné! Figyelemmel, gondosan megigazítja a ránczokat, mint ahogy az mindenben szokása. Azután pedig egy halk kiáltással az ágy előtt leesik és görcsösen összeszorított kezekkel küldi

fel az ő forró köszönetét, mialatt a könyvek sovány arcán bőségesebben ömlenek alá.

Ó szerencsés, háromszor szerencsés nap! El van feledve minden, a mit ő túrt és szenvedett, elfeledve ezen egyetlen boldog órában. Hová lettek a gondok, melyek bútól terhes éjszakákon ágya körül állottak és reája tekintetek, beesett képpel, beesett szemmel, itt ebben a szobában? El vannak feledve a nélkülözések, az áldozatok az ő hire-vesztett öcsese adósságaiért, melyeket az gondatlanul hagyott hátra. Vajjon az áldozatok oly nagyok voltak? Oh nem — mi kell egy szegény, vénülő asszonynak?

És maguk a hosszú, nyomoru évek, melyek alatt anyját ápolta, melyek egyikén annak szeméit lecsukta, őt eltemette, megsiratta és csendesen gyászolt érte — megdicsőült világosságban tündökölnék.

Süss be világos napsugár és aranyozd meg a kopasz falakat, a kis kamara fehérre zsurolt padlóját — és te, énekelj, énekelj a mily hangosan és vigan csak tudsz, pieziny, sárga kanári madár. Az öröm régóta ismeretlen vendég volt itt e födél alatt — most itt van és ez a kis ür csaknem szük, hogy azt befogadja!

*

És a harmadik levél?

Midőn a levélhordó már utjának csaknem a végén, a Bismarck utczában megáll és éppen csengetni akar, egy gyermekalak rohan ki, repülő hajjal a kerek kalap alatt, villámló, mosolygó, csintalan szemekkel. Mosolyogva kapta ki a levélhordó kezéből a levelet — a saját keze által irt levelet. Most közeledik csak a lihegő öreg ki fáradsággal követte.

— Elfrida, lassan, lassan! — csitítja őt.

Ragyogó tekintettel bólintott a gyermek.

Az ajtó kinyílik, Elfrida bebujik, lassan követi az öreg is. Fenn Antónia, a szobaleány, fogadja őket:

— Pst! a kis öcséd alszik, neked még kissé várakoznod kell, kis Elfrida, míg be szabad menned.

„A kis öcséd!“ ezen szó hangzásánál a gyermek szive hogyan dobog! Az öreg Mártha leveszi Elfrida kalapját és lehuzza a kabátját. Elfrida az ablaknál áll és belebámul a napsugaras reggelbe. Azonban csak a szeméi látják, ami kívül zöld és virágozik; az ő lelke átéli mégegyszer, ami az utolsó két év alatt történt. Először az édes, saját boldogult anyja halálát. — Ah mily kicsiny volt akkor. Elfrida egész teste megborzad e gondolatnál. Mily pusztaság és üres volt az egész ház, nagy ház, mily magányos és elhagyatott volt a kis gyermek szive. Azután, egy évre, atyja őt új anyához vezetete, ki oly barátságos volt, oly jó és oh! az édes anyjához annyira hasonlított, hogy Elfrida néha azt gondolta: ez az ő igazi édesanyja. Az elhalt azonban testvérje is volt az igazi mamának és így nem volt csoda, hogy az új anya némelyekben annyira hasonlított. Tehát új áldás, új szerencse és békesség költözött a pusztává lett házba. Kis idő előtt azonban az édes szülők jónak látták Elfridát egy időre egészen iskolába adni, melybe ő máskor csak az előadásokra ment. Elfrida nagyon szerencsétlen volt e miatt. Az iskolában kimondhatatlan honvágy vett erőt az elkényeztetett gyermekben és naponkint oly sóváru nézegetett ki az öreg, hű Mártha után, míg egy este a papától kis levél érkezett, egy csodálatraméltó hirrel, hogy az épen úgy tűnt föl előtte, mint regény. „Mártha holnap reggel fog hazahozni,“ irta az ő atyja, és Elfrida alig birta az időt megvárni. Még ugyanazon este megírta azt akis levélkét és örömeiben és nyugtalanságában egész éjjel nem tudott aludni. A levélke későn érkezett, azonban mit ártott az?

Most már itt volt ő maga, hogy öccsikéjét üdvözölje. Az öccsikéjét! Hogyan hangzott ez, oly csodálatra méltón és mégis oly édesen és bizalmasan.

Most fölnyilt az ajtó, az atya jött, hogy kis leányát bevigye. Elfrida nyakához simult.

— Szabad a kis öccsikét most látnom? — sutogta ő. Az apa bölintott s hallgatagon az anya szobájához vezette őt; ott halkán fölnyitotta az ajtót: atya és gyermek beléptek.

*

Ezalatt a levélhordó tovább megy, házról-házra, a leveleket osztogatva, melyekkel szerencsét, örömet, bánatot és szívfájdalmat okoz. Mi gondja ő neki arra? Megszokta már azt évek hosszú sora óta, és csak arra gondol, hogy gyorsan haza érjen az asszonyhoz, gyermekhez és a párolgó leveshez.

Csak három levél!

Darvasi Lajos.

VEGYESEK.

Csinos kivitelű művésznői munkák, ugyanint czimerek, monogramok, pecsétnyomók, dímbormű munkák legszebben készíttetnek **Schönwald Imre** műtermében Király-utca Hattyu épület.

Közgazdaság.

— **A pécsi sertéshizlalda heti jelentése** 1893 augusztus hó 9-ik napján. Sertés állomány 473d darab sertés. Ölésre alkalmas 534 darab sertés. Árak: öreg kövér — — — fillér, fiatal nehéz első minőségű 88—90 fillér, szedett 80—86 fillér kilogrammonként. Páronkinti 45 kg. élet leszámítással. Süldők ára 60—76 fillér kilogrammonként élősúlyban. Az üzlet irányzata: élénk. Takarmány árak: kukorica 11 korona — fillér m.-m., árpa 12 korona — fillér m.-m., kukorica-dara 12 korona 30 fillér, árpa dara 12 korona 30 fillér. Darálás-díj 1 korona 20 fillér m.-m.

NYILT-TÉR. *)

Dr. Egrý Dezső

köz- és váltó-ügyvéd

ügyvédi irodája

Pécsett apáca-utca 17-ik szám alatt van.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

Leptulajdonos:

NAGY FERENCZ.

Felolvas szerkesztő:

HAKSCH LAJOS.

H i r d e t é s e k:

1741,2090.
1893. számhoz

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági kiküldött az 1881. LX. tez. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dárdai kir. járásbíróságnak 1626,1885/1893. sz. a. kelt végrehajtást rendelő és kiküldetést tartalmazó végzése folytán Decleva Vilmos javára Szita Lajos ellen 300 frt tőke, ennek 1889. év aug. hó 2. napjától folyó 6% kamatai, eddig összesen 95 frt 62 kr. perköltség és eddigi 1 frt 70 kr. hirdetményi díj erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal elfoglalt és 341 frt 80 krra becsült butorok, fegyverek, pálinkakazán, 1 tehén, pálinka, borok, kádak s egyéb ingóságok nyilvános árverés útján el fognak adatni.

Ezen árverésnek az 1741,2090/1893. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Baánban, alperes lakásán és folytatva határbeli pinczejében leendő eszközlésére határidőül 1893. évi augusztus hó 16-ik napjának délelőtti 10 órája kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. LX. tez. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni, a netalán elsőbbségi igénylők pedig fölhívattak, hogy jogaikat az említett tez. III. és 112. §-a alapján az árverezés megkezdéseig érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881-ik évi LX. tez. 108. §-a szerint fizetendő. Kelt Dárdán 1893. augusztus hó 1-én.

Szikray Emil

kir. aljegyző, bírói kiküldött.

7444. sz.
tkv. 1893.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatónak Hartman András Ádám és k. k. Feld Anna végrehajtást szenvedő elleni 230 frt 75 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő Nádasd község határában fekvő nádasdi 267. számú tkvben felvett 503 H. sz. 263 számú ház pinczére az árverést 320 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1893. évi augusztus hó 30. napján d. e. 10 órakor **Nádasdon a községi bíró házában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 32 forintot, készpénzben, vagy az 1881. 60. törvény czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. tvszék mint tkvi hatóság, 1893. évi április hó 19. napján.

Lukrits István.

kir. törvényszéki bíró.

Minden tévedés elkerülése miatt kényszerítve látjuk magunkat kijelenteni, miszerint a

„CONCORDIA“

felvételi irodája **Kis-tér 11-ik számú** Tichi-féle (azelőtt Tallián-féle) házában van, ahol a n. t. közönség megrendeléseit elfogadják és jól, pontosan és olcsón szolgáltatnak ki.

Miután mi eddig semmiféle fiókosztályt nem állítottunk föl, úgy a megrendeléseket csakis rendezőnk **Engelmann Károly** úr vállalhatja el.

Kiváló tisztelettel,

„Concordia“

I-ső pécsi temetkezési vállalat.

Krisztián József és társai,

Schubársky János,

Fischer Simon.

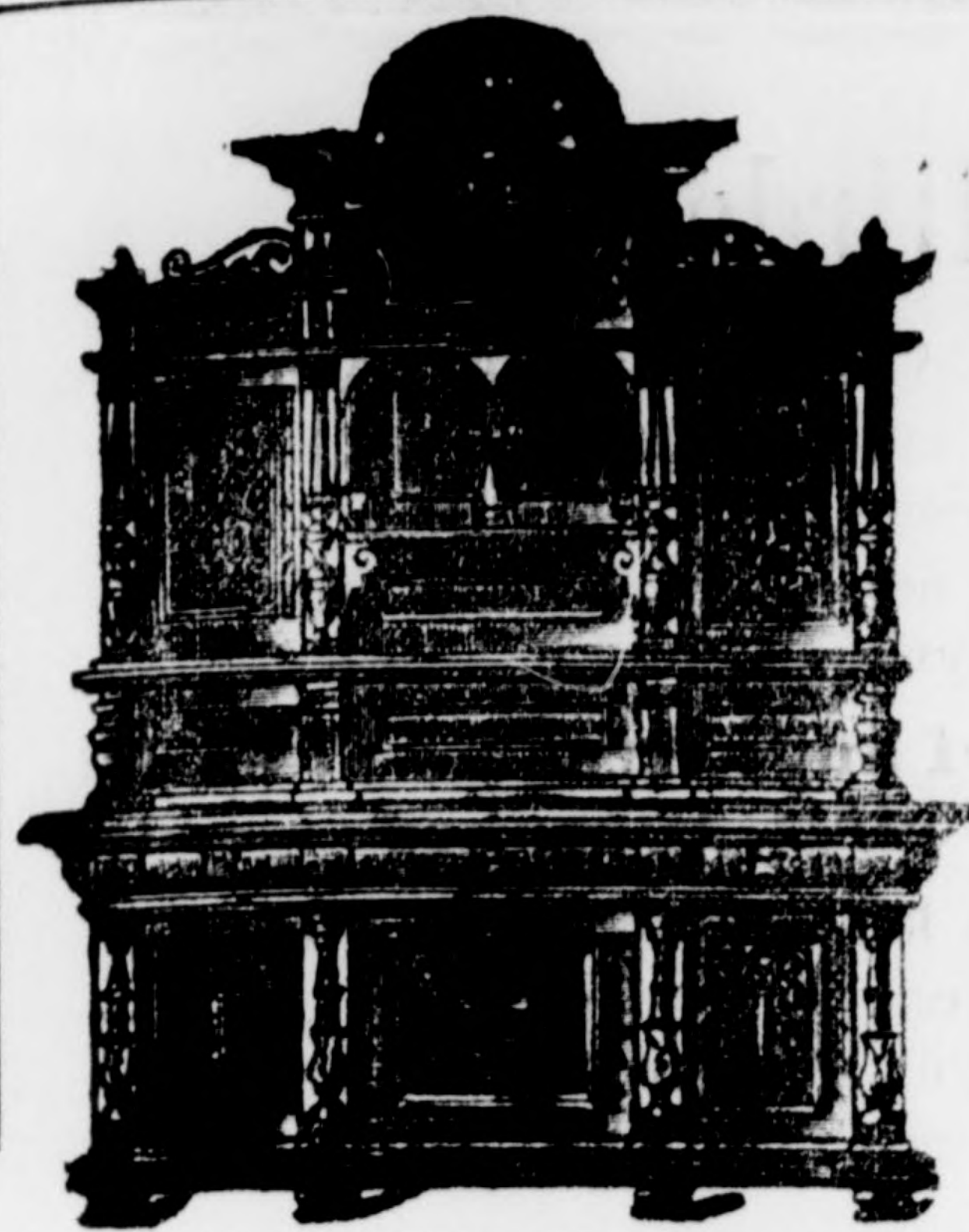

Nélkülözhetetlen minden háztartásban a

Kathreiner-féle Kneipp-malata-kávé,

mely babkávét izü. Ez azon el nem ért előnyt nyújtja, hogy a pótlékmentes vagy szurrogátokkal kevert babkávét káros élvezetéről leszoktat és belőle sokkal izletesebb és mellette egészségesebb és táplálóbb kávé készíthető. — Főülmulthatatlan mint pótlék a babkávéhoz. — Főképp ajánlható nők, gyermekek- és betegeknek. — Utánzatoktól óvakodni kell. — Fél kiló 21 kr. — Mindenütt kapható.

Valódi csak fehér csomagokban, Kneipp plébános úr arcképével, mint védjeggyel.

ZSOLNAY IMRE butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

PÉCSETT

Ferencziek-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stylszerűen berendezett **alvó-, disz- és ebédlő-szobák**, mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók, és minden e szakmába vágó czikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.

TAIZS JÓZSEF

nyomtatvány-raktárában és írószer-kereskedésében kapható:

Az ev. ref. lelkészi hivatalok részére a zsinat által kibocsájtott mintának megfelelő

keresztelési, esketési és halálozási anyakönyvek
és a hozzá tartozó **kivonatok.**

Baranyavármegye

vásári szabályrendelete, a korcsmai zárórára és a
korcsmai hitelre vonatkozó szabályrendelet.

Kivonat a közs. képviselő testületnek a közutak megállapítása tárgyában tartott ülés jegyzőkönyvéből stb.

Továbbá a világhírű Leonhardi féle anthracen, fekete okmány, gallus, piros, kék és zöldszinű stb. tinták. Kitűnő és olcsó pecsétviaszok, ostyák, író és levélpapírok, írotollak, tinta- és porzó-tartók stb. stb.

nagy választékban és olcsó árakon.

Pályázati hirdetés!

Melynél fogva Pécs szab. kir. város községi iskolaszékének folyó évi 145/161. számú határozata alapján ezennel köztudomásra hozatik, hogy a város községi elemi tanodáinál üresedésbe jött és évi 400 frttal javadalmazott

két segédtanítónői állás

folyó évi szeptember hó elsejére választás után be fog tölteni.

Felhivatnak ennek folytán azok, kik ezen állások egyikét elnyerni óhajtják, hogy ez iránti pályázati kérvényüket, f. évi augusztus hó 25-ikéig a polgármesteri hivatalban benyujtsák, mely kérvényhez a tanítói képesítettséget, az erkölcsi jó magaviseletet, az életkort, valamint a netán eddig történt tanítónői alkalmaztatást igazoló okmányok csatolandók.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztott segédtanító a város azon elemi iskolájában tartozik működni, a hová az iskolaszék elnöke által kirendeltetik.

Pécs, 1893. évi augusztus hó 10-én.

Aidinger János.

kir. tanácsos polgármester mint a községi iskolaszék elnöke.

WÁGNER MANÓ tan- és nevelőintézete

Rákospalotán (Budapest mellett).

Az intézet egy előkészítő tanfolyam, 6 polgári és 8 gymnasiumi osztályból áll.

Szervezete, tanterve és teljes felszerelése a modern paedagogiai elveknek teljesen megfelel. Kötő és buzgó tanárokról gondoskodtam. A tanítás a legjobb módszer és állami tantervek szerint történik. Különös gond fordítatik a növendékek szellemi kiképzésére, mely célra ritka segédeszközül szolgál a 6 holdra kiterjedő árnyékos parknak testgyakorló és labdázótere, valamint a jó táplálék és kitűnő ivóvíz. Katonai gyakorlatok. Rendszeres kirándulások. — Növendékek, nemzetiség és valláskülönbség nélkül, 6 éves koruktól vétetnek fel. A tanév szeptember hó 1-én kezdődik és június hó 30-án végződik. Bővebb értesítéssel és prospektussal készséggel szolgál a nevelőintézet igazgatósága.

Rákospalota (Budapest mellett, posta-, vasuti- és távirati állomás a Budapest Bécs felé vezető vasuti vonalán).

WÁGNER MANÓ igazgató-tulajdonos.

Hirdetés.

Közadós **Armuth A. Adolf** mohácsi lakos csődválasztmányának határozata alapján ezennel közhírré teszem, miszerint a még be nem folyt mintegy 3800 frtot kitevő könyvkövetelések

1893. évi augusztus hó 17-én délután 9 órakor

Pécsen, a kir. törvényszék hivatalos helyiségében az árverező szobában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Ezen elárverezendő követelésekről készített kimutatás alólirottnál naponként 11—12 óra közt betekinthező, s annak 1 példánya az árverési vevőnek kiadatni fog.

A választmány sem a követelések összegének helyessége — sem azok fennállása és behajthatóságaért felelősséget nem vállal.

A bélyeg- és jogilleték vevő által viselendő.

Pécs, 1893. augusztus 1-én.

Egry József

mint Armuth A. Adolf csődtömegének gondnoka.

Elővigyázat a ZACHERLIN vásárlásánál.

Vevő: „Mért ad nékem nyitott rovarport??
... Hiszen én „Zacherlint“ kértem, mely köztudomásulag csak üvegekben van! — Nyitott port nem fogadok el... mert jól tudom, hogy ez csak félrevezetésre szolgál a joggal dicsért hírneves „Zacherlin“ rovására, hogyha féregport levélben, csomagban vagy skatulyában adnak „Zacherlin“ helyett. — Vagy adjon nékem lepecsételt üvegben „Zacherlin“ névvel — vagy pedig adja vissza a pénzemet. Tévedésre vezetnem nem engedem magamat!”

Kapható Pécsen:

Grünhuth és Hirschler főraktár
Alt és Böhm
Köszl János
Eizer János
özv. Reeh V.
Sipőcz István gyógyszer-tárában
Reinteld A
Wertheimer Ch.
Lill János
Lehner és Bakos
Mautner Mór
Mayer József
Mitzky Mór
Präger János
Prandl Gyula
Zsivánovits Károly
Spitzer Sándor fia
Simon János
Herdlein Lajos
Hollósi Adolf
Lill István
Gyimothy Gyula
Berecz Károly
Nick Károly
Zách Károly
Dobszay Antal
Leichtner Mór
Klobucsár Mihály
Kacsokovics Jenő
Spitzer Jakab
Strausser J.
Wallerstein R. utóda
Weber Ferencz
Cöth Vilmos
Pfeffermann és Schön

Mohácson:

Auber Nep. János
Pretzlauer Alajos
Freund és társa
Bachrach Győző
Stranzinger Gyula
Toldy Ignác
Auber Károly

Siklóson:

Paunz Géza
Kürschner M.
Bárany Sándor és társa
Weingoldner J.
Nendtvich Dezső gyógyszer.

Árak: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 forint. — Zacherlinpor-meggazdálkodó 30 kr.